

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ חוקת-בלק, י"ב תמוז, ה'תשל"ב

יוצא לאור לש"פ חוקת, יו"ד תמוז, ה'תשע"ח

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ חוקת, יו"ד תמוז הבעל"ט, הננו מוציאים לאור התוועדות ש"פ חוקת-בלק, י"ב תמוז ה'תשל"ב — הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

תמוז ערב חג הגאולה, ה'תשע"ח,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2018 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5778 • 2018

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת ש"פ חוקת-בלק, י"ב תמוז, ה'תשל"ב.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א קידש על היין.

א. כל ענין שבעולם צריך לקשר לכל לראש עם תורה, וכ"ש ענין הקשור עם תורה, בודאי צריך לקשרו עם תורה. וזהו שמצינו בנוגע לענין המאסר והגאולה, שמיד בי"ב תמוז הראשון בשנת תרפ"ז, אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר (בעל השמחה והגאולה) מאמר חסידות — ענין של תורה, ובתורה גופא — פנימיות התורה, תורת החסידות, — דכיון שבענין המאסר רצו לפגוע ("אָנְרירן") בענין החסידות, לכן הוצרך גם ענין הגאולה להתבטא באמירת מאמר חסידות (לאחרי שענין זה בא תחילה בהבנה והשגה בחב"ד שבכפשו, ואח"כ נמשך גם במדות, שזהו ה"חוצה" שבו (נוסף על החוצה שבשכל גופא — כפי שנמשך בשכל של נפש הבהמית)¹, ועד כפי שנמשך ל"חוצה" כפשוטו, בעוה"ז שאין תחתון למטה הימנו) —

ובפרטיות יותר: שני מאמרים, מאמר אחד בי"ב תמוז, ומאמר שני בי"ג תמוז — כפי שכבר נדפסו הדברים².

וכיון שכל ענין בתורה הוא באופן ש"הימים האלה נזכרים ונעשים"³, היינו, שכאשר "נזכרים" אזי חוזרים ו"נעשים" מחדש אותם הענינים שהיו בפעם הראשונה, הרי כן הוא גם בנוגע למאמרים הנ"ל, שבודאי ילמדו אותם, ומתוך התבוננות כו', עד לאופן שיבוא מזה "בכך" בנוגע לפועל. ובהתאם לכך ידובר עתה איזה נקודות מהמאמר די"ב תמוז.

ב. הפסוק שבו מתחיל המאמר הוא: "הוי' לי בעוזרי"⁴.

ולמעשה, שאע"פ שלא רואים בגלוי את השייכות של פסוק זה לתוכן המאמר, הרי כיון שהמאמר מתחיל בפסוק זה, וידועה הנהגת רבותינו נשיאינו לציין המאמרים לפי הפסוק שבו מתחיל המאמר, וזהו שמו של המאמר (וע"פ תורת הבעש"ט⁵ הרי השם הוא המהוה ומחי' את הדבר הנקרא בשם זה), מובן, שיש לו שייכות לעצם המאמר.

(1) ראה גם לקו"ש ח"כ ע' 181 הערה 14. שובבים. הובא ונת' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.
 (2) סה"מ קונטרסים ח"א קעט, א ואילך.
 (3) תרפ"ז ע' רא ואילך.
 (4) תהלים קיח, ז.
 (5) תניא שעהיה"א פ"א. אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בס' תיקון

ומדייק בזה, ש"לשון הפסוק אין לו הבנה כלל לכאורה, דהנה, בהשקפה ראשונה משמע שהאדם יש לו עוזרים רבים, והקב"ה הוא עמהם, והאמת הוא אשר אין עוד מלבדו, ורק הוא לבדו הוא ית' הבורא מהוה ומחי' את האדם ועוזר לו בכל אשר לו וכו",

— וזהו כל ענין התפלה, ש"ידע ויבין שהש"י הוא לבדו המנהיג עולמו וכו' וכי לו לבדו היכולת להושיע כו'" (כמ"ש הרמב"ם) —
וא"כ, מדוע אמר דוד המלך "הוי' לי בעוזרי", "דמשמע לשון צירוף, והיינו שהוא ית' משתתף עם העוזרים?"

וממשיך במאמר, שלהבין זה צריך להקדים ביאור מאמר רז"ל⁸ "הבא לטהר מסייעין אותו" (והיינו, שהא גופא שבא לטהר, הרי זה כבר התחלת הענין, ואח"כ מסייעים לו בזה), שגם כאן "אינו מוכן הלשון מסייעין לו שנאמר בלשון רבים, והלא אין עוזר אלא הקב"ה לבדו"? ומבאר, ש"עוזרי קאי על הבירורים המתבררים שהם העוזרים האמיתיים של האדם .. וזהו .. מסייעין לו לשון רבים, שהם ריבוי הניצוצות המתבררים על ידו כו'".

ג. ויובן הביאור בזה — בהקדים:

כללות ענין הבירורים הו"ע קיום התומ"צ למטה בעולם, שע"ז עושים לו ית' דירה בתחתונים⁹.

ולכן, התורה "לא בשמים היא"¹⁰, אלא ניתנה למטה בארץ דוקא, במקום של ריבוי כו' (היפך האחדות), כיון שהתכלית של התורה היא לפעול בארץ (לא סתם לבוא ולהיות בארץ, בתור ענין של גזירה), וענינה הוא "תורה אור"¹¹ — להאיר את החושך, אפילו חושך כפול ומכופל, ועד שגם בחושך שהוא בבחינת "וימש חושך"¹², פועלת התורה ענין האור.

וזוהי הסיבה לכך שיש מציאות של חושך ונתנית מקום לטעות כו' — כיון שדוקא באופן כזה יכול להיות ענין הבחירה, היינו, שישנם שתי אפשרויות שוות, והאדם צריך לבחור לקיים תומ"צ, שזהו חידוש גדול יותר מאשר מעמד ומצב שהאדם מצד עצמו ירצה רק לקיים תומ"צ, כיון שע"ז נעשית עבודת ויגיעת האדם (ש"לעמל יולד"¹³) בכח עצמו [אף

(6) ואתחנן ד, לה.

(7) "בפי' המשניות בסנהדרין במשנת כל ישראל יש להם חלק כו' בעיקר החמישי מן הי"ג עיקרים שלו ע"ש" (סהמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה בתחלתו (דרמ"צ קטו, א)).

(8) שבת קד, א. וש"נ.

(9) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר

ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא פל"ו. ובכ"מ.

(10) נצבים ל, יב. וראה ב"מ נט, ב.

(11) משלי ו, כג.

(12) בא יו"ד, כא.

(13) איוב ה, ז.

שלכאורה די בעצם החידוש שנברא מקיים רצון הבורא, גם אם אין זה בכח עצמו] — שלמרות החושך והנתינת מקום לטעות, הרי הוא בוחר בטוב, לקיים רצונו ית' להאיר את החושך כו'.

ד. ובפרטיות יותר:

הפעולה בעולם להאיר את החושך כו' היא לא רק ע"י המצוות, שקיומם יכול להיות רק ע"י דברים גשמיים שבעולם [כמו מצות תפילין, שקיומה יכול להיות רק ע"י שלוקחים עור של בהמה גשמית ומעבדים אותו כו', ועד כדי כך, שבשביל זה יש צורך בצואת כלבים כו'¹⁴], ולכן ע"י עושים מעניני העולם — אלקות, דירה לו ית' בתחתונים, אלא גם התורה מצד עצמה — חכמתו ית', ענין רוחני שאינו שייך לגשמיות העולם — פועלת בעולם, ואדרבה: בגלל שהיא למעלה מכל הענינים, לכן בכחה לפעול בכל מקום, מבלי הבט על מעמדו ומצבו כו'.

ולכן מצינו שגם בתורה עצמה יש נתינת מקום לענין הריבוי, כמארו"ל¹⁵ בנוגע למ"ש¹⁶ "נעשה (אדם)", לשון רבים: "כתוב והרוצה לטעות יטעה" — אף שלכאורה אינו מובן: הרי התורה היא "תורת אמת", ואיך יתכן שהתורה תתן מקום לטעות (ובפרט באופן שהתורה עצמה מפרשת את הטעות, ובכך מסייעת לטעות) — כיון שתכלית התורה היא לפעול גם במקום ירוד כו'.

ולהעיר, שגם ענין הבחירה שייך (לא רק כשנמצאים בעולם, במקום החושך כו', אלא גם) בנוגע לתורה עצמה — אצל מי שאינו שייך לעניני העולם, אלא כל מציאותו, החיות והלהט שלו אינם אלא בתורה — שהרי מצד השכל (אפילו שכל דקדושה) יכול להיות מעמד ומצב ש"מגלה פנים בתורה שלא כהלכה"¹⁷, היינו, שזהו אמנם ענין שנקרא בשם "תורה", ובתורה גופא — לא בחי' אחור שבתורה, אלא "פנים בתורה" (כידוע שיש בתורה בחי' אחור ובחי' פנים¹⁸), ואעפ"כ הרי זה "שלא כהלכה"!

וזהו שמצינו בהלכות תלמוד תורה לרבינו הזקן¹⁹ דבר והיפוכו: מחד גיסא — יכול להיות מעמד ומצב ירוד ביותר עד כדי כך שלימוד התורה הוא באופן "שמוסיף כח בקליפות לפי שעה"; ולאידך גיסא — אפילו במעמד ומצב כזה "אין לו למנוע מלעסוק כו'", "לעולם יעסוק אדם בתורה (אפילו שלא לשמה), כי מתוך שלא לשמה יוכל לבוא לידי

17 אבות פ"ג מי"א.

18 ראה תניא קר"א קסא, א. ובכ"מ.

19 פ"ד סה"ג. וש"נ.

14 ראה יל"ש בא רמז קפז.

15 ב"ר פ"ח, ח.

16 בראשית א, כו.

לשמה", "שהמאור שבה מחזירו למוטב", ו"כשיחזור אח"כ בתשובה .. כי לא ידח ממנו נדח, אזי מוציא מהקליפה כו".

ה. ועפ"ז יש לבאר מ"ש במאמר ש"עוזרי (לשון רבים) קאי על הביורורים המתבררים .. וזהו .. מסייעין לו לשון רבים, שהם ריבוי הניצוצות המתבררים על ידו כו" — שבזה מרומז שגם כשעניני התומ"צ שלו הם באופן של "לשון רבים", בגלל היותו קשור עם ענין הריבוי והחושך שבעולם כו', יש לו סיוע מעניני התומ"צ שלו.

וכמובן גם ממאמר רז"ל²⁰ שגם אלו מבנ"י שנמצאים במצב ירוד הרי הם "מלאים מצוות כרמון", והיינו, שהמצוות שמקיימים ממלאים את מציאותם, ולכן, מבלי הבט על מעמדם ומצבם, הנה המצוות (שמלאים בהם) עוזרים ומסייעים להם.

ולהעיר גם ממ"ש הרמב"ם²¹ בנוגע לירבעם בן נבט, שלמרות גודל הירידה שלו (ועד גם בנוגע לחלק לעוה"ב²²), מחוייב גם הוא בעירוב תבשילין, וידרשו ממנו מדוע לא קיים זאת! וענין זה כתב הרמב"ם בלשון ערבי דוקא — לא עבור למדנים כו', אלא באופן שיהי' מובן לכל אחד, גם מי שנמצא בפינה נדחת כו'.

ונקודת הדברים — שעניני התומ"צ נשארים בקיומם תמיד, מבלי הבט על מעמדו ומצבו של האדם שמקיימם, ולכן עוזרים ומסייעים לו תמיד.

ו. ויש להוסיף ולבאר דיוק הלשון "הוי' לי בעוזרי" — הוי' דייקא: שם הוי' מורה על ענין הגילוי — שניכר בגלוי שהקב"ה הוא למעלה לגמרי מהגבלות העולם, שלכן הרי זה באופן דהי' הוה ויהי' כאחד²³; משא"כ שם אלקים, לשון רבים²⁴, שיכול לבוא מזה הענין ד"רבים", לפי שענין האלקות הוא בהעלם, שלכן "אלקים" בגימטריא "הטבע"²⁵, כיון שקאי על דרגת האלקות כפי שבאה בהתלכשות בטבע, ועד שהפירוש דאלקים הוא גם מלשון שר ושופט²⁶.

וזהו שביקש דוד המלך "הוי' לי בעוזרי" — שהעזר והסיוע יהי' באופן גלוי.

20) ברכות נז, א. וש"נ.

21) אגרת השמד פ"ד. אגרת תימן ספ"א.

22) פרטי הענינים בזה — ראה אג"ק

ח"א ע' קמה ובהערה 5 שם. וש"נ.

23) זח"ג רנו, סע"ב. פרדס ש"א פ"ט.

תניא שעהויה"א פ"ו (פב, א). שו"ע אדה"ז או"ח רס"ה.

24) ראה גם פרש"י וירא כ, יג. וישלח

לה, ז.

25) פרדס ש"ב פ"ב. ר"ח שער התשובה

פ"ו ד"ה והמרגיל (קבא, ב). של"ה פט, א.

קפט, א. שח, ב. שו"ת חכ"צ סי"ח. תניא

שעהויה"א רפ"ו.

26) ראה משפטים כא, ו. כב, ח. שם, כז.

ועוד. הסמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה פ"ד

(דרמ"צ קטז, א). ובכ"מ.

וכאשר "הוי' לי בעוזרי" — הנה הגילוי דשם הוי' פועל בעבודת כל אחד מישראל להוציא אותו מהמדידות וההגבלות שלו; וכיון ש"כאו"א חייב לומר בשבילי נברא העולם"²⁷ — פועל יהודי שיהי' גילוי שם הוי' גם בעולם, כך, שבכל דבר יהי' נראה בגלוי (לא המתהווה, אלא) הכח האלקי המהווה; ועד ש"אני אראה בשונאי" (כהמשך הכתוב) — שגילוי שם הוי' בעולם פועל ביטול מציאות השונא כו'.

ז. וענין זה קשור גם עם מ"ש בפרשת השבוע²⁸: "הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב" — שגם כשיהודי נמצא במעמד ומצב שיש מקום ש"יתחשב" במציאות העולם, הנה גם אז עומד הוא בתנועה ש"בגוים לא יתחשב", אלא "לבדד ישכון",

ועד שהגוי בעצמו מכריז זאת, כבפרשת השבוע — שבלעם הכריז על בני"י "הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב"!

וכפי שהי' גם בגאולה די"ב תמוז — שאלו שניהלו את כל ענין המאסר, הם עצמם ביצעו את הגאולה²⁹.

ח. וע"י אמירת המאמר חסידות ד"ה הוי' לי בעוזרי, שקשור עם כללות ענין הגאולה שנפעלה ע"י העזר והסיוע של התומ"צ — נעשה כן גם אצל כל ההולכים בדרכיו ועקבותיו,

וכפי שכותב בעל השמחה והגאולה במכתבו³⁰: "לא אותי בלבד גאל הקב"ה בי"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה",

שאצל כולם נעשה ענין של גאולה, עי"ז ש"הוי' לי בעוזרי", ובאופן גלוי.

* * *

ט. בנוגע לענין ד"הימים האלה נזכרים ונעשים", שכאשר "נזכרים" אזי חוזרים ו"נעשים" (כנ"ל ס"א) — הנה מלבד זאת שמצד הענין ד"מעלין בקודש"³¹ צריך להיות עילוי והוספה משנה לשנה, צריך להיות בזה גם דבר חדש לגמרי, כמובן מזה שבכל רגע, בכל שעה, בכל יום ובכל שנה ישנו צירוף חדש, שאין זה רק עילוי והוספה לגבי הדרגא הקודמת, אלא ענין חדש לגמרי.

ובזה גופא יכול להיות החידוש בב' אופנים: (א) חידוש הישנות,

(30) אג"ק שלו ח"ב ע' פ. וש"נ.

(31) ברכות כח, א. וש"נ.

(27) סנהדרין לו, סע"א (במשנה).

(28) בלק כג, ט.

(29) ראה גם תר"מ חנ"ג ע' 165. וש"נ.

היינו, שזהו הענין והמצב הקודם, אלא שנעשה בו חידוש, (ב) ענין חדש לגמרי, וע"ד מ"ש רבינו הזקן באגה"ק³² בנוגע לר"ה, ש"בכל שנה ושנה יורד ומאיר .. אור חדש ומחודש .. עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה".

וכפי שמצינו בפירוש רש"י — ששייך לבן חמש למקרא — שישנו הענין ד"כחדשים"³³ (בכ"ף הדמיון) וישנו הענין ד"חדשים"³⁴ (ממש): "כחדשים" — חידוש בדרגא הקודמת, ו"חדשים" (ממש) — מציאות חדשה לגמרי.

ודוגמתו בהלכה (שהרי כל ענין מתבטא גם בהלכה³⁵) — כפי שמבאר רבינו הזקן בהלכות תלמוד תורה³⁶ שיש ב' אופנים בלימוד התורה: (א) לחזור על מה שכבר למד, ומוכן, שלימוד זה אינו באופן שמנצל את כח הזכרון בלבד, אלא גם באופן של הבנה והעמקה כו', כך, שניתוסף בזה חידוש (שהרי "אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש"³⁷), אבל זהו באופן של חידוש הישנות בלבד, (ב) ללמוד תמיד ענינים חדשים, וע"ד הענין ד"לאפשא לה"³⁸.

[ולהעיר, שבדרך כלל מבואר החילוק בין תפלה לתורה³⁹, שבתפלה אין ענין של חידוש, ואדרבה: נוסח התפלה הוא בשוה בכל יום, ואילו בתורה צ"ל תמיד ענין החידוש. אמנם, ענין החידוש שבתורה גופא יכול להיות בב' אופנים: חידוש הישנות, וחידוש ממש, כנ"ל].

ומזה מובן, שגם הענין ד"הימים האלה נזכרים ונעשים" בנוגע ליי"ב תמוז, צריך להיות באופן שבכל שנה ניתוסף ענין חדש לגמרי שלא הי' עד עתה.

י. כדי למצוא הענין החדש שבי"ב תמוז בכל שנה — יש צורך בהוראת התורה, ובתורה גופא — בענין השייך ליי"ב תמוז. ובכן: י"ב תמוז הוא גם יום ההולדת של בעל השמחה והגאולה, בשנת תר"ם. והרי ידוע המנהג⁴⁰ שביום ההולדת בכל שנה מתחילים לומר קאָפּיטל תהלים חדש המתאים למספר השנים. וענין זה שייך גם לאחרי ההסתלקות⁴¹ — כפי שמספר כ"ק מו"ח

38) זח"א יב, ב.

32) סי"ד.

39) ראה תו"א מקץ לח, ג. לט, ד. ובכ"מ.

33) ואתחנן ו, ו.

40) סה"ש תש"ד ע' 162. אג"ק אדמו"ר

34) יתרו יט, א. עקב יא, יג. תבוא כו, טז.

מהוריי"צ ח"א ע' לא. ח"י ע' נג. וש"נ.

35) ראה גם

41) ראה גם שיחת ש"פ חו"ב, י"ב תמוז

36) רפ"ב. וש"נ.

תשכ"ט ס"ה (תו"מ חנ"ז ע' 22). וש"נ.

37) חגיגה ג, א.

אדמו"ר ברשימותיו⁴², שכמה שנים לאחרי הסתלקות אביו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, נתגלה אליו בחלום ביום הולדתו (של אדנ"ע) ואמר בפניו דרוש על הקאפיטל תהלים המתאים למספר שנותיו ביום הולדת זה, ומזה מוכח שגם לאחרי ההסתלקות נמשכת התאמת מזמורי התהלים לפי חשבון השנים. וכן הוא ע"פ נגלה דתורה — כידוע השקו"ט בדברי הרגצ'ובי⁴³ בנוגע להמשך ענין הזמן לאחר מיתה, וכדמוכח⁴⁴ מענין ה"אָרצייט" שהו"ע התלוי בזמן, שבכל שנה יש תוספת קדושה בזמן זה. ועפ"ז, הענין החדש ב"ב תמוז בשנה זו הוא — שבו מתחילים לומר קאפיטל צ"ג, שזהו הקאפיטל המתאים למספר שנותיו של בעל השמחה והגאולה החל מיום הולדתו בשנה זו.

יא. מזמור צ"ג, שהתחלתו "ה' מלך גאות לבש", הוא שירו של יום הששי בשבוע⁴⁵, ע"ש שבו נברא אדה"ר שפעל הענין ד"ה' מלך" שלא הי' לפניו, כדאיתא במדרש⁴⁶ שבשעה שאדה"ר "עמד על רגליו והי' מתואר בדמות אלקים, ראו אותו הבריות ונתייראו .. אמר להם .. בואו אני ואתם נלך ונלביש גאות ועוז ונמליך עלינו מי שבראנו .. והמליך אותו ראשון וכל הבריות אחריו ואמר ה' מלך גאות לבש וגו'".

[וע"ד שמבאר הצ"צ במצות מינוי מלך⁴⁷ טעם הציווי "שום תשים עליך מלך"⁴⁸ — דלכאורה מהו הצורך בכך — כיון שע"י הביטול של העם אל המלך, פועל המלך אצל העם ביטול להקב"ה].

והמשך המזמור — שעיי"ז ש"ה' מלך גו", הנה מבלי הבט על כך ש"נשאו נהרות קולם"⁴⁹, שזהו ה"קול" שרוצה לבטל את "הקול קול יעקב"⁵⁰, ועד שזהו באופן של "קולות מים רבים אדירים"⁵¹ — לא מתפעלים מהם, כיון ש"אדיר במרום ה'", היינו, ש"יותר מקולות המים הרבים .. אתה אדיר במרום ה' וידך תקיפה עליהם"⁵², לבטל אותם כו'. ועד שבאים לסיום המזמור: "עדותיך נאמנו מאוד לביתך נאוה קודש ה' לאורך ימים".

יב. וענין זה שייך גם לגאולה די"ב תמוז — כפי שראו אז, שכ"ק

(47) פ"א ופ"ג (דרמ"צ קח, א ואל"ך).

וראה גם לקו"ש חכ"ד ע' 104 ואל"ך.

(48) פ' שופטים יז, טו.

(49) שם, ג.

(50) תולדות כז, כב. וראה ב"ר פס"ה, כ.

(51) שם, ד.

(52) פרש"י עה"פ.

(42) נעתקה בתו"מ ח"ב ע' 207 הערה 16.

(43) צפע"נ על הרמב"ם ה' תשובה פ"ח

ה"ד. וראה מפענ"צ פ"ג סכ"ב. וש"נ.

(44) ראה לקו"ש ח"ה ע' 103 הערה 45.

(45) ר"ה לא, א.

(46) פדרר"א פי"א. וראה זהר ח"א רכא,

ב. ח"ג קז, ב. תקו"ז תני"ו (צ, ב).

מו"ח אדמו"ר לא התפעל מה"מים אדירים", ועד שגם עליהם פעל הגילוי ד"ה' מלך" שנתבטלו כו'; וע"ד שכותב רבינו הזקן⁵³ אודות הגאולה דיי"ט כסלו שהיתה באופן ש"ראו כל אפסי ארץ כו'", ועד שפעל גם על אלו שהביאו את המאסר — ראו גם בגאולת דיי"ב תמוז, שאלו שאסרוהו, הכריזו בעצמם אודות גאולתו (כנ"ל ס"ז).

וההוראה מזה:

יש לצאת לעולם — מבלי להתפעל מזה שיש שם "קולות מים רבים אדירים", כיון שמתבטלים כו' — ולהכריז (כמו אדה"ר) "בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה'"⁵⁴, ובפרט מי שיש לו השפעה גדולה על אחרים, ובאמת יש לכל אחד השפעה ובכחו לפעול על הזולת כו'.

ומובן, שביחד עם הפעולה על הזולת צריכה להיות גם העבודה עם עצמו (נוסף לכך שע"י הפעולה על הזולת יתוסף גם אצלו, כמובן ממארז"ל⁵⁵ "יותר ממה שבעה"ב עושה עם העני העני עושה עם בעה"ב"), והיינו, שלא די בכך שילך לזולת ויאמר לו שבהתוועדות דיי"ב תמוז דיבר פב"פ ענין מסויים, ובמילא צריך לעשות כך וכך, אלא עליו לדעת שהכוונה היא אליו ("דאָס מיינט מען אים אַליין"), וכאשר יפעל על עצמו, אזי ממנו יראו וכן יעשו.

וענין זה הוא בכחו של כל אחד, כמארז"ל "כשהוא מבקש אינו מבקש .. אלא לפי כחן"⁵⁶, "לפי כחו של כל אחד ואחד"⁵⁷; צריכים רק לרצות לעסוק בזה, וכמאמר הידוע⁵⁸: "מאָזשעשע — דאָ נייע האָטשעשע", כלומר, הנך יכול, אלא שאינך רוצה, וכאשר ירצה, בודאי יוכל לפעול. יש להתחיל לפעול על הזולת — החל ממחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, וגם אשר בשם ישראל יכונה, ועד שפועלים על כל העולם כולו, שנעשה מוכן לקבלת פני משיח צדקנו, וכ"ק מו"ח אדמו"ר בראשם, בקרוב ממש.

* * *

יג. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה כי מראש צורים אראנו וגו'.

* * *

יד. הביאור בפירוש רש"י על הפסוק²⁸ "כי מראש צורים אראנו",

53) אג"ק שלו ע' רלב. וש"נ.

54) תהלים צה, ו. וראה זהר שבהערה 46.

55) ויק"ר פל"ד, ח. רות רבה פ"ה, ט.

56) תנחומא נשא יא. במדב"ר פי"ב, ג.

57) שמו"ר רפ"ד.

58) ראה שיחת י"ב תמוז תשכ"ז סל"ח

(תו"מ ח"נ ע' 189). וש"נ.

"אני מסתכל בראשיתם ובתחלת שרשיהם ואני רואה אותם מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות הללו על ידי אבות ואמהות",

— שרש"י אינו מפרש בפשטות⁵⁹ שבלעם עמד בראש ההר ("ראש צורים") ומשם ראה ("אראנו") את כל בני⁶⁰, ולכן שבחם ("הן עם לבדד ישכון"²⁸) ואמר שהם ראויים לברכה, כי, בהקדמה לדברי בלעם נאמר⁶¹ "וישא משלו", והענין היחידי בפסוקים אלו שיכול להתפרש באופן של משל הוא: "כי מראש צורים אראנו", "אני מסתכל בראשיתם .. רואה אותם מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות הללו כו", היינו, ש"צורים וגבעות" הם משל על החוזק של בני⁶², ע"י אבות ואמהות (ולא כפירוש המדרש⁶² ש"צורים" ו"גבעות" הם אלו אבות ואמהות⁶³).

וזהו גם הביאור בפירוש רש"י על הפסוק⁶⁴ "ראשית גוים עמלק", "הוא קדם את כולם להלחם בישראל .. ואחריתו להאבד בידם, שנאמר⁶⁵ תמחה את זכר עמלק" — דכיון שהכתוב מקדים "וישא משלו", לכן מפרש שזהו משל בנוגע למלחמת עמלק וישראל.

וה"יינה של תורה"⁶⁶, שהצורך ב"משל" הוא על ענין עמוק שאין בו השגה וציור אלא ע"י משל⁶⁷, ומזה מובן עד כמה גדול החוזק של בני⁶⁸, שבכחם לעמוד על עמדם באופן ש"בגוים לא יתחשב"⁶⁹ —

שיפעלו עבורם, בה בשעה שיש להם אורח חיים שונה משל אבותיהם — שצריכים לידע שבכל דור האבות הם ה"שרש", והם "חזקים כצורים", ועל ידם יש בכחנו להתגבר ולבטל ("דורכשפארן") את כל הקשיים שבעולם כו'. (67) וכפי שמצינו בשלמה המלך — "וידבר שלשת אלפים משל" (מלכים א' ה', יב), שזה מורה על עומק השכל, עד כדי כך, שהי' צורך ב"שלשת אלפים משל", משל על משל וכו', עד שיוכלו להבין זאת (ראה תו"א לך לך יא, ג. ובכ"מ).

(68) נתבאר גם ההוראה מזה ש"צור" ו"גבעה" הם רק חלק קטן משטח כדור הארץ (ולכן מדגיש הכתוב מעלת ארץ ישראל שהיא "ארץ הרים וגבעות" (עקב יא, יא), כיון שזהו ענין מיוחד שאינו בכל שטח כדור הארץ, אלא בחלק קטן ממנו בלבד), ובעצם הם רק דומם כמו כל שאר כדור הארץ, אבל אעפ"כ הם בגובה ולמעלה מכל שאר חלקי הארץ כו'. (69) ועד שפועלים שגם הגוים מכירים בכך, וכפי שראו בפועל בדורנו זה בנוגע

(59) כדרכו לפרש לכל לראש פשוטו של מקרא באופן המובן ל"בן חמש למקרא"; אף שבפירוש רש"י יש גם "ענינים מופלאים" ו"יינה של תורה" לאלו השייכים לדרגא נעלית בלימוד התורה (ראה גם תו"מ חס"ב ע' 162 ואילך. וש"נ).

(60) לא רק "קצה העם" (שם, כב, מא), שיכול להתפרש גם כמו "בקצה המחנה", "במוקצין שבהם לשפלות" (בהעלותך יא, א ובפרש"י), שאינם ראויים לברכה.

(61) פירשנו (בלק כג, ז).

(62) נסמן בלקו"ש שבפנים הערה 6.

(63) ולכן לא הוצרך רש"י להביא הראיות שבמדרש שהאבות והאמהות נקראים בשם "צורים" ו"גבעות", כיון שלפי פשוטו של מקרא אין זה כינוי לאבות ואמהות, אלא משל על החוזק של בני⁶², שאינו זקוק לראי' והוכחה.

(64) שם כד, כ.

(65) ס"פ תצא.

(66) נוסף על ההוראה בנוגע לאלו שטוענים: מה כבר יכולים הם לקבל מהאבות

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חכ"ח ע' 165 ואילך.

* * *

טו. לאחר שרש"י מפרש "כי מראש צורים אראנו" — ממשיך לפרש המשך הכתוב "הן עם לבדד ישכון" (שהלשון "הן" מורה על ההמשך לענין שלפניו⁷⁰): "הוא אשר זכו לו אבותיו לשכון בדד, (ומסיים) כתרגומו, ושם: "הא עמא בלחודיהון עתידין דיחסנון עלמא ובעממיא לא יתדנון גמירא", היינו, שקאי על הזמן דלעתיד לבוא שאז יכבשו בני"י את כל העולם, כמארוז"ל⁷¹ "עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות", ואז יהיו כל הגוים תחת ממשלת בני"י, כמ"ש⁷² "ועמדו זרים ורעו צאנכם".

אלא שבהקדמה לזה הוצרך להיות כיבוש ארץ ישראל — שהיא טבור העולם⁷³, ובארץ ישראל גופא העיקר הוא ירושלים והר הבית, שבו נמצאת האבן שתי⁷⁴, שממנה הושתת כל העולם⁷⁴ — החל מכיבוש יריחו, שלהיותה "מנעולה של ארץ ישראל"⁷⁵, נתאפשר ע"ז כיבוש כל הארץ, שהרי ההלכה היא שע"י מסירת המנעול קונים את הדבר כולו⁷⁶.

ובשביל כיבוש הארץ — הנה נוסף ל"כל יוצא צבא בישראל"⁷⁷, "והחלוץ הולך לפניו"⁷⁸, מסופר בתנ"ך⁷⁹ שתחילה הלכו הכהנים נושאי ארון ברית ה' (הארון שבו היו מונחים שברי הלוחות), והיינו, שלא הי' די בכך שארון ברית ה' יהי' במחשבתם ובלבם של בני"י, והרי "רחמנא לבא בעי"⁸⁰, אלא הארון הי' צריך לצאת עמהם למלחמה בפועל; ורק אז נפלה חומת יריחו, ובני"י היו יכולים לכבוש את ארץ ישראל.

טז. ומזה למדים הוראה בנוגע לכיבוש העולם — שהדרך לזה היא עי"ז שמתקשרים עם הארון שבו נמצאים שתי לוחות הברית שבין בני"י להקב"ה, ומתקשרים עם האבות — "מראש צורים", ודוקא אז

לבעל השמחה והגאולה, שאותם אנשים שאסרו אותו, הכריזו על גאולתו ויציאתו לחירות (כנ"ל ס"ד"ב).

(75) ראה תנחומא בהעלותך יו"ד. במדב"ר פט"ו, טו. ועוד.

(76) ראה רמ"א חו"מ סוסר"א, ובנ"כ שם. שו"ע אדה"ז או"ח סתמ"ח ס"א. וראה גם (70) ראה שפ"ח כאן.

(71) ראה פס"ד פ' שבת ור"ח. ספרי דברים בתחלתו. יל"ש ישע"י רמז תקג.

(72) ישע"י סא, ה.

(73) תנחומא קדושים יו"ד. וראה פרש"י ורשב"ם ב"ב ע"ד, א. רד"ק יחזקאל לח, יב. ועוד.

(74) יומא נד, ב. וראה תנחומא שם. ועוד.

(75) ראה תנחומא שם. ועוד.

(76) יומא נד, ב. וראה תנחומא שם. ועוד.

יכולים לשכון במנוחה בארץ ישראל, באופן ש"עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב".

ולא כמו אלו שמוכנים למכור את ה"צורים" ואת הסמיכה שלהם לרבנות — עבור ענין של כבוד המדומה, בה בשעה שלאמיתו של דבר נמצאים הם במעמד ומצב של בושה שלא היתה כמותה, כפי שרואים בענין דלקמן.

ובהקדמה — שמבלי הבט על מצב הגלות שהוא חושך כפול ומכופל, מראה לנו הקב"ה (להיותו מאריך אף) הוראות ברורות:

לאחרונה נתגלתה שיטה חדשה — לא בתורת ה', אלא להבדיל ב"תורת מאַרקס", שכשרוצים לפעול דבר-מה שיש בו קשיים, אזי העצה היא לאיים בהתפטרות מהמפלגה, וויתור על ה"כסא" וכו', ועד שפעלו שכל עסקן-ציבורי צריך שיהי' מוכן בידו מכתב-התפטרות (שאינו יכול לחזור בו) שיוכל להניחו על השולחן ולהראותו בפני כל עם ועדה, וע"י איום זה יפעלו מה שרוצים לפעול.

ובכן: על שיטה זו הסכימו כולם — חוץ מהקומוניסטים, וכן אותה מפלגה שטוענת שהיא מדברת בשם מאה אלף יהודים דתיים, ותפקידה להגן על ארץ ישראל ותורת ישראל!

כולם מסכימים ומוכנים להתפטר מתפקידם בכדי שיתמלאו דרישותיהם, ואילו הם, במקום לטעון: מה יהי' עם עניני דת — טוענים הם: מה יהי' עם הקואליציא... איך הם יכולים להתפטר, בה בשעה שע"ז תתבטל הקואליציא; ומעניני דת — לא איכפת להם כלל! וגם אם יש מישהו שרוצה לעשות איזה דבר טוב — הנה במקום לעזור לו, גורמים שלא יעשה זאת, ע"ז שמשמיצים אותו!

יז. וגם לאחר שכולם יודעים כבר את האמת — הולכים הם וממשיכים עם השקרים שלהם יותר משנתיים ימים! ואע"פ שהם בעצמם יודעים שכולם יודעים שהם אומרים שקר — ממשיכים לשקר! והרי ידוע הפתגם של אדמו"ר מהר"ש⁸¹ אודות הטיפש שאינו משקר אף אחד חוץ מעצמו!...

וכמו בנוגע לגיורי ווינה, שאמרו, שביקר שם אחד הרבנים, וחזר ואמר ש"הכל בסדר".

והרי זה שקר גמור: אותו רב, שגר כאן בניו-יורק, שראה מה

(81) ראה תו"מ חמ"ד ע' 173. וש"נ.

שקורה שם, התבטא בביטוי שמשמשים רק בנוגע למצב איום: שומן שמים! ...

ואעפ"כ מעיז פלוני בא"י לשקר שהרב הנ"ל אמר ש"הכל בסדר"! — הרב הנ"ל סיפר בדיוק כל פרטי הדברים שמתרחשים שם, ואילו כששואלים אותם אודות פרטי הדברים, אינם מספרים, כיון שאין להם מה לספר, ולכן אומרים סתם: "הכל בסדר"!

יח. וכאן רואים איך שכל הענינים קשורים ובאים בהמשך: כשטענתי לפני שנים אחדות⁸² בנוגע לנסיעת אניות ישראליות בשבת שזהו חילול שבת — השיבו אותם אנשים, שכשם שאני מוסר את נפשי עבור יהדות, מוסרים הם את נפשם עבור כלכלת ארץ ישראל! ... ועל זה עניתי — ע"פ מה שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁸³, שמישהו טען בפניו בנוגע לדרישה להקפיד על עניני יהדות, שכשיש שריפה, אין נפק"מ אם מכבים אותה עם מים נקיים או מים שאינם נקיים, ודוגמתו בנמשל — טען הלה — שנמצאים עתה בזמן של שריפה, ולכן אין להקפיד על פרטי הדברים כמו אם להניח תפילין או לא, לגדל או לגלח את הזקן, ולשלוח את הילדים לישיבה שבה יקבלו חינוך כשר או לשלחם לישיבה טריפה ("טריפה'נע ישיבה"); ועל זה השיב כ"ק מו"ח אדמו"ר: הן אמת שבזמן שריפה אין נפק"מ אם המים הם נקיים או לא, אבל יש להבטיח ששופכים מים, ולא נוזל אחר, כמו נפט וכיו"ב, שלא זו בלבד שאינו מכבה את השריפה, אלא מגביר אותה! ... ודוגמתו בנמשל, בנוגע לעניני יהדות כשנמצאים במצב קשה, שבודאי העצה אינה שלא להניח תפילין, לגלח את הזקן, ולא להעניק חינוך הכשר; הנהגה כזו היא כמו לשפוך נפט לתוך האש! ועד"ז עניתי בנדו"ד: הטענה אודות מסירת נפש עבור א"י שייכת רק אם עי"ז מביאים תועלת לא"י, אבל כאשר מניחים שאניות ישראליות יסעו בשבת ויחללו את השבת, אזי גורמים היזק לא"י! וכן אירע בפועל — כפי שגילו אח"כ — שלא זו בלבד שעי"ז לא הרויחו כסף, אלא אדרבה, גם לכספים שהרויחו בימות החול נגרם היזק של עשרות אלפי לירות, ואולי עוד יותר מזה.

ואח"כ מצאו "חסיד שוטה", שאין לו מושג באופן הילוך האניות, וביקשו ממנו שיתן הסכמה על נסיעת האניות בשבת, והלה (לא זו בלבד שלא ניצל את ההזדמנות להרעיש על חילול השבת, אלא אדרבה) נתן להם הסכמה על כך, בה בשעה שלאמיתו של דבר הרי זה חילול שבת ממש.

(82) ראה גם ת"מ ח"י"ז ע' 74. וש"נ.

(83) ראה גם אג"ק חכ"ד ע' קנד. וש"נ.

ובכן: אותם ארבעה-חמשה אנשים שהיו מעורבים בענין נסיעת האניות בשבת — הם אלו שאחראים עתה לענין של מיהו יהודי, והכל בא בהמשך אחד!

וגם בנוגע לגיורי וינה יש ענין של חילול שבת:

רצו למנות יהודי דתי עם זקן ארוך לדאוג לסידור הענינים בשעה שהם מגיעים לא"י. וכשאמר, שבמקרה שיגיעו ביום השבת, לא יוכל לקבל את פניהם, כיון שאין זה בגדר פיקוח נפש — אמרו לו: לנו נוגע הענין כולו, ואם רצונך במשרה זו, עליך לקבלה כמו שהיא, ואם לאו, לא תוכל לקבלה.

וכאן רואים בכירור שהם הולכים נגד הענין של שמירת שבת, ונגד הרבנות הראשית, אשר, אף שהם בעצמם קיבלו אותם בתור רבנים שלהם, הרי הם הולכים נגדם.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף בבת-שחוק): הנני צריך להזהר שלא לערב ענינים נוספים, כיון שאז, יתחילו להיטפל ("טשעפען זיך") לענינים צדדיים, וישכחו על העיקר — ע"ד מה שאירע במשפט בייליס⁸⁴, שנטפלו לכך שהדביקו את ה"בול" (שבו הופיעה תמונת הקיסר) בצורה הפוכה! ...

יט. ויה"ר שבקרוב ישובו בתשובה,

ואע"פ שכפי הנראה לא זכו עד עתה שתהי' ליצ"ט שליטה עליהם — אינני יודע מהי הסיבה לכך, אבל כן היא המציאות — הנה מכאן ולהבא עכ"פ ישובו בתשובה,

ועד אז — מוטל על כל אחד, הן אלו שנמצאים בא"י, והן אלו שנמצאים כאן, להרעיש ולעסוק בענין זה, ויפה שעת אחת קודם.

* * *

כ. בנוגע לזהר דפרשת השבוע, מתעכב אדמו"ר בהערה הראשונה⁸⁵ על מאמר הזהר בריש פרשתנו⁸⁶: "זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר וגו'⁸⁷, ר' יוסי פתח וזאת התורה אשר שם משה וגו'⁸⁸, ת"ח מלין דאורייתא קדישין אינון עלאין אינון מתיקין אינון כמה דכתיב⁸⁹ הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש וגו' .. כתיב הכא זאת חוקת התורה וכתוב וזאת התורה וכו'". ומבאר: "הג' תארים קדישין עלאין

(87) ריש פרשתנו (חוקת).

(88) ואתחנן ד, מד.

(89) תהלים יט, יא.

(84) ראה גם ת"מ חנ"ח ס"ע 341 ואילך.

(85) לקוטי לוי"צ לזח"ג ע' שפו ואילך.

(86) קעט, ב.

מתיקין . . כי תורה היא בחי' מוחין חב"ד . . זהו מלין דאורייתא קדישין אינון, הוא חכמה, כי קדש הוא בחי' חכמה. עלאין בינה . . מתיקין הוא מצד דעת", כפי שמבאר בארוכה פרטי הדברים.

וכמדובר כמ"פ שאמו"ר ביאר רק הענינים שלא היינו תופסים לבד, בסמכו על כך שבנוגע לשאר הענינים יתפסו לבד הביאור בזה.

ובנדרו"ד, צריך להבין, מדוע המתין הזהר עד לפ' חוקת, שבה מדובר אודות פרה אדומה, כדי לבאר מעלת התורה ("וזאת התורה") — בה בשעה שלפנ"ז יש כו"כ ענינים הקשורים עם מעלת התורה, ואולי עוד יותר מאשר הענין דפרה אדומה. ומזה מוכח שענין זה יש לו שייכות מיוחדת לפרה אדומה דוקא.

כא. והביאור בזה שמעלת התורה נתבארה בפ' חוקת דוקא, בגלל שפרה אדומה היא כללות ענין התומ"צ:

בכללות ענין התומ"צ מודגשים ב' הקוין דרצוא ושוב⁹⁰ — כי, התורה היא תורתו של הקב"ה, כפי שאומרים "ונתן לנו את תורתו", שהיא חכמתו ית', ולכן מצד עצמה היא בבחי' רצוא; ואעפ"כ ירדה למטה — שוב, לעוה"ז הגשמי, לנשמות בגופים, עד שנתלכשה בדברים גשמיים ועניני עוה"ז⁹¹, כולל גם טענות של שקר כו"כ⁹² (בדוגמת כללות ענין ירידת הנשמה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא⁹³), כדי לפעול בגשמיות העולם — להעלותו לאלקות.

וזוהו גם ענין פרה אדומה, שבה רואים בגלוי ב' הענינים דרצוא ושוב⁹⁰: שריפת הפרה הו"ע הרצוא — ביטול מציאות הפרה והפיכתה לאפר, ע"י האש, שטבעו לעלות למעלה⁹⁴, שזוהי תנועת הרצוא; ולאח"ז ענין השוב — "ונתן עליו מים חיים אל כלי"⁹⁵, שזוהו"ע ההמשכה מלמעלה למטה, ע"י המים שטבעם לירד ממקום גבוה למקום נמוך⁹⁶.

כב. אך עדיין צריך להבין:

הן אמת שבפרה אדומה מודגש ענין הרצוא והשוב שהוא כללות התורה, אבל בשביל זה אין צורך להמתין עד פ' חוקת בספר במדבר, שהרי כבר נאמרו לפנ"ז עשרת הדברות, שבהם מודגש כללות ענין

93 ע"פ ל' חז"ל — חגיגה ה, ב.

94 תניא רפי"ט (מע"ח).

95 פרשתנו (חוקת) יט, יז.

96 ראה תענית ז, א.

90 ראה לקו"ת ריש פרשתנו (חוקת).

ובכ"מ.

91 תניא פ"ד.

92 ראה שם פ"ה.

התומ"צ עוד יותר מאשר בפרה אדומה, שהרי "אנכי" ו"לא יהי' לך" — ש"הם כללות כל התורה כולה, כי דבור אנכי כולל כל רמ"ח מצות עשה, ולא יהי' לך כולל על שס"ה מצות ל"ת" (כמ"ש רבינו הזקן בתניא⁹⁷) — ענינם רצוא ושוב, "אנכי" הו"ע הרצוא, למעלה מהעולם, ו"לא יהי' לך" הו"ע השוב, לפעול בעולם.

ויובן בהקדים דיוק לשון הזהר "מלין דאורייתא" — שלא מדובר אודות התורה כפי שהיא בבחי' המחשבה, אלא כפי שבאה כדיבור דוקא, וכמו ענין הקריאה בתורה, ש"קורא להקב"ה לבוא אליו כביכול כאדם הקורא. . . וכבן קטן הקורא לאביו כו"⁹⁸, שבזה מודגשת יותר ההמשכה והפעולה למטה דוקא.

ובענין זה יש עילוי בפרה אדומה לגבי עשה"ד — כי:

בשעת אמירת עשה"ד הי' אמנם גילוי אלקות בעולם, שלכן "עוף לא פרח כו"⁹⁹, אבל גילוי זה הי' רק לפי עשה, ועדיין לא נפעלה התכלית דמ"ת, שענין התומ"צ יחדור במציאות העולם באופן שהעולם מצד עצמו יהי' כלי לאלקות.

וזהו החידוש שבענין פרה אדומה — שגם בדרגא היותר תחתונה שבעולם, כמו פרה, "דקבילת מן שמאלא"¹⁰⁰ (למטה גם מ"פני שור מהשמאל"¹⁰¹, שמקבלת ממנו), ופרה אדומה, שענין האדמומית מורה על התגברות החומריות שבעולם (ועד שרומז על ענין הגלות כו"¹⁰²), ובאופן שהיא "תמימה" בחומריותה, ועד שמעולם "לא עלי' עול" מלכות שמים — גם שם פועלת התורה שנעשה ענין של מצוה; ועד כדי כך, שגם כאשר ישנו מעמד ומצב של טומאה הכי חמורה, ועד שאפילו משה רבינו, חכמה דקדושה, נתכרכמו פניו באמרו במה תהא טהרתו¹⁰³ [וגם לאחר שאמר לו הקב"ה "לך אני מגלה טעם פרה", הרי זה נשאר אצל בני" ענין של חוקה שלמעלה מהטעם¹⁰⁴] — הנה גם שם פועלת פרה אדומה ענין הטהרה.

ולכן, דוקא בפרשת פרה אדומה נתבארה מעלת התורה — "וזאת התורה אשר שם משה גו'", "וזאת" דייקא, בתוספת ו', שמורה על ההמשכה והחיבור דז"א (ו') עם מלכות (זאת").

102) ראה פסיקתא דר' כהנא פ' פרה. יל"ש

פרשתנו (חוקת) רמז תשכט. פסיקתא רבתי פי"ד. בחיי ריש פרשתנו. זח"ב רלו, סע"א.

103) ננחומא פרשתנו (חוקת) ו. במדב"ר

שם פי"ט, ד.

104) ננחומא שם ח. במדב"ר שם, ו.

97) רפ"כ.

98) תניא ספ"ז.

99) שמו"ר ספכ"ט.

100) זהר פרשתנו (חוקת) קפ, ב.

101) יחזקאל א, י"ד.

כג. וההוראה מזה בנוגע לפועל:

יהודי צריך לדעת, שגם בדרגות הכי תחתונות שבחומרות העולם, יכולים לפעול ענין של זיכוך וטהרה כו'.

ועאכו"כ בנוגע ליהודי עצמו — שגם אם ישנו מי שנמצא במעמד ומצב שאפילו בשכלו של משה רבינו נשאלת השאלה במה תהא טהרתו, היינו, שמשא רבינו אינו יכול לטהר אותו — אומרת התורה שהקב"ה מטהר אותו, שנאמר¹⁰⁵ "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם גו'", והיינו, שבנוגע לטהרת בני לא מתחשב הקב"ה בשום דבר כו'.

וע"ד מ"ש¹⁰⁶ "ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם גו'", וכפי שמבאר הצ"צ באוה"ת¹⁰⁷ החידוש שבדבר (דלכאורה מאי קמ"ל שהקב"ה לא רוצה לשמוע למקטרג) — שלא זו בלבד שאינו מקבל את הדברים ששומע ממנו, אלא שמלכתחילה אינו רוצה לשמוע את דבריו,

וכפי שמביא שם: "וכזה הי' מעשה בימי הבעש"ט ז"ל, שרדפו הב"ד של מעלה לשטן המקטרג לחוב ולא רצו לשמוע ממנו הקטרוגים" — כך נדפס בפירוש באוה"ת! וכמו"כ (ובפרט) עתה, שלמרות שנמצאים בחושך כפול ומכופל, ישנו הענין דיפוצו מעינותיך (דהבעש"ט) חוצה, הרי בודאי שנעשה מעמד ומצב כפי שהי' בימי הבעש"ט,

ועד ש"ויהפוך¹⁰⁶ ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלקיך".

[כ"ק אדמו"ר שליט"א שאל היכן היהודי שיצא לאחרונה מרוסיה, ונתן לו קנקן יי"ש לחלק בין המסובים. וכן נתן את המזונות והיין להרב משה הכהן דובינסקי עבור ה"מלוה מלכה".

לאחרי תפלת מנחה התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן הניגון "ניעט ניעט ניקאוואָ".]

107) תצא ע' תתקפה. וראה גם תו"מ חנ"ג ע' 431. וש"נ.

105) יחזקאל לו, כה.
106) תצא כג, ו.

הוספה

בי"ה, א' תמוז תשי"ז
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' שמואל שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ב סיון, בו כתב אודות ביקורו באילת, המצב אשר מצא, ואת אשר עלה בידם לתקן ולעשות,

ובדאי אשר בחזרתם לירושלים עיה"ק ת"ו, פרסמו בקהל ע"ד הנ"ל, ובפרט שכפי הנראה במכתבו, בהשתדלות קלה לפי"ע יש לפעול גדולות, ואם על המקיים נפש אחת מישראל אמרו כאילו קיים עולם מלא – עאכו"כ כשהמדובר בכ"כ נפשות. מובן שמצדי אשתדל בזה, אבל אינו דומה הנמצא על אתר ויכול לעורר כעד רא"י, אשר זה אך עתה בא ממקום המדובר.

לפלא שאינו מבאר מה הי' העכוב שלא יצא ענין קניית המטבח לפועל – בה בשעה שכפי כתבו עמדו האמצעים לרשותם. ובטח ימלא בהזדמנות הבאה. בעת רצון אזכיר את... שתליט"א על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להמצטרך לה מתאים לכתבו. ויה"ר שיבשר טוב בכל האמור.

בברכה

מ. שניאורסאהן

נ.ב. בודאי ישתתף בהתועדות דחגיגת חג הגאולה יב' ויג' תמוז הבע"ל, ובפרט אשר השנה היא תקופת שנת השלשים מאז הגאולה בפעם הראשונה, ולנצל עת רצון זו בנקודה התיכונה של בעל הנס והשמחה, הפצת המעינות חוצה.

מצילום האגרת.

מוה' שמואל: הומינר, ירושלים. אגרות נוספות אליו – אג"ק חכ"ב אגרת ח'תנו, ובהנסמן בהערות שם.

אודות ביקורו כו': ראה גם אג"ק ח"ד אגרת ה'קעא (אליו) – "אודות סיבובו בהרבה ישובים באה"ק ת"ו והיכולת שיש שם לעשות בהחזקת היהדות והפצתה כו'".
המקיים נפש אחת.. אמרו.. עולם מלא: סנהדרין לז, סע"א (במשנה). וש"נ.
תקופת שנת השלשים: ראה גם שיחת ש"פ קרח, מבה"ח תמוז, ה'תשי"ז – תו"מ התועדויות ח"כ (תשי"ז ח"ג) ע' 84 ואילך. וש"נ.

לעילוי נשמת

מרת רבקה ע"ה

בת הרה"ת ר' שלום דובער ז"ל

וואלבערג

נפטרה ט"ו תמוז ה'תשנ"ה

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי

בנה הרה"ת ר' שלום דובער וזוגתו מרת דינה גאלדא שיחיו

וואלבערג